

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/60/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123412510
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123412510.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu Vodič profesionál, o.z., Kratinova 71/A, Martin, IČO: 50 101 366, zastúpeného spoločnosťou HRONČEK & PARTNERS s.r.o., Národná 10, Žilina, IČO: 47 248 327, proti žalovanému R. X., narodenému X. W. XXXX, J. XXX, J., zastúpenému advokátom JUDr. Marekom Belkom, F. Kráľa 1504, Čadca, IČO: 42 213 487, o zaplatenie 6 048,49 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 38Cb/185/2024, o nesúhlase Okresného súdu Žilina s postúpením sporu, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Žilina.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 6. augusta 2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Žilina ako kauzálnu príslušnosť z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica bol zrušený rozhodcovský rozsudok pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, pričom postupom podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ZoRK“) v spojení s § 152 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „Spravovací a kancelársky poriadok“), bola pôvodná rozhodcovská žaloba zapísaná pod novou spisovou značkou 60Cr/3/2023. Okresný súd Banská Bystrica skonštatoval, že z obsahu pôvodnej rozhodcovskej žaloby vyplýva, že ide o obchodnoprávny spor (v zmluve o spolupráci si strany s poukazom na § 262 Obchodného zákonníka dohodli, že sa ich právne vzťahy riadia Obchodným zákonníkom), vo vzťahu ku ktorému sa kauzálna príslušnosť určuje podľa § 22 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“), a keďže všeobecne miestne príslušný súd žalovaného sa nachádza v obvode Krajského súdu v Žiline, kauzálnu príslušnosť súdom na konanie v danej veci je Okresný súd Žilina. Okresný súd Banská Bystrica zdôraznil, že spor postupuje bez námietky, keďže dôvodom postúpenia je absencia jeho kauzálnej príslušnosti (§ 40 CSP), pričom ustanovenia o miestnej príslušnosti sa aplikujú len podporne

(1Ndc/7/2024, 5Ndob/27/2023).

2. Okresný súd Žilina s postúpením sporu nesúhlasil z dôvodu, že vec má prejednať samosudca, ktorý rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku a zároveň mal za to, že Okresný súd Banská Bystrica je súdom kauzálnie príslušným na konanie v obchodnoprávných sporoch a otázka, či žalovaný má bydlisko v jeho obvode, je otázkou miestnej príslušnosti inak kauzálnie príslušného súdu, ktorú možno skúmať len na námietku podľa § 42 CSP.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Žilina na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Žilina s postúpením sporu nie je dôvodný.

4. Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 písm. a) ZoRK, tento zákon upravuje rozhodovanie sporov vzniknutých z tuzemských a z medzinárodných obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov, ak je miesto rozhodcovského konania v Slovenskej republike.

5. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 ZoRK, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo nemožnosti riešiť predmet sporu v rozhodcovskom konaní, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

6. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

12. Podľa § 14 CSP, všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

13. Podľa § 2 ods. 36 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Okresného súdu Žilina je mesto Žilina; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Žilina, Bytča, Čadca a Kysucké Nové Mesto. Okresný súd Žilina má pracovisko v meste Čadca.

14. Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní rozlišuje medzi rozhodcovským súdom, stálym

rozhodcovským súdom a (všeobecným) súdom. Rozhodcovský rozsudok (stáleho) rozhodcovského súdu môže byť zrušený súdom na základe žaloby podanej z dôvodov podľa § 40 ZoRK. Postup po zrušení rozhodcovského rozsudku všeobecným súdom závisí od dôvodu jeho zrušenia. Ak k zrušeniu dôjde z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, alebo z dôvodu prekročenia objektívnej či subjektívnej arbitrability, už z povahy veci z toho vyplýva, že právomoc rozhodcovského súdu nie je daná. Zákon o rozhodcovskom konaní v § 43 ods. 1 pre túto situáciu stanovuje, že súd pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe. Z toho ďalej (a contrario) vyplýva, že v prípade iných dôvodov zrušenia bude vo veci opätovne rozhodovať (stály) rozhodcovský súd.

15. V danom prípade súd zrušil z dôvodu absencie arbitrability rozsudok rozhodcovského súdu, keďže rozhodcovská doložka nebola platne dojednaná. Predmetom sporu je uplatnený nárok žalobcu občianskeho združenia proti žalovanému fyzickej osobe na zaplatenie nákladov a zmluvnej pokuty vyplývajúcich zo zmluvy o spolupráci, na základe ktorej zabezpečil žalobca pre žalovaného výcvik a vykonanie odbornej praxe za účelom zvyšovania odbornej kvalifikácie žalovaného v oblasti vedenia nákladných motorových vozidiel. Strany sporu nie sú podnikateľmi, takže možno uzavrieť, že predmetný spor má občianskoprávnu povahu.

16. Pre vyriešenie sporu o príslušnosť založeného na otázke, ktorý zo všeobecných súdov je príslušný na pokračovanie v konaní o dotknutom nároku žalobcu, je potrebné správne interpretovať § 43 ods. 1 ZoRK pri zodpovedaní otázky - pokračovanie v akom konaní upravuje uvedená právna norma.

17. Podľa dôvodovej správy k § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. (ktorá v tejto časti nebola novelizáciou zákonom č. 336/2014 Z. z. dotknutá) „(v) odseku 1 sa ustanovuje ďalší postup súdu v prípade, že rozhodne o zrušení rozhodcovského rozsudku, pretože je tu daný niektorý z dôvodov podľa § 40 písm. a) až c). V tomto prípade súd pokračuje v konaní s tými istými účastníkmi, ktorí boli ako účastníci označení, a v rozsahu, ktorý bol uvedený v návrhu na začatie rozhodcovského konania alebo vo vzájomnej žalobe. Rozhodcovská zmluva sa tak stáva bezpredmetnou a vec bude prejednaná a rozhodnutá v občianskom súdnom konaní“.

18. Keďže v dôsledku zrušenia rozhodcovského rozsudku sa predmet konania o žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku vyčerpal, toto skončilo právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu o zrušení rozhodcovského rozsudku, uvedená úprava § 43 ods. 1 ZoRK sa týka pokračovania konania o nároku uplatnenom žalobcom pôvodne pred rozhodcovským súdom. Toto má význam najmä z hľadiska zachovania účinkov žaloby podanej na rozhodcovský súd (resp. zachovania účinkov vzájomnej žaloby podanej v priebehu rozhodcovského konania), u ktorého sa neskôr ukázalo, že nemal na rozhodovanie právomoc. Dotknutá právna úprava sa teda týka pokračovania (pôvodne rozhodcovského) konania o žalobe vo veci samej, a nie pokračovania konania o zrušení rozhodcovského rozsudku. Z týchto dôvodov všeobecný súd, ktorý bude pokračovať v konaní o meritórnom nároku žalobcu, nemusí byť totožný so súdom, ktorý rozhodoval v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku.

19. Ustanovenie § 43 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní nezakladá osobitnú príslušnosť súdu na meritórne konanie nasledujúce po zrušení rozhodcovského rozsudku. Príslušným bude súd podľa Civilného sporového poriadku, ktorý by vec samu (spor) riešil, nebyť rozhodcovskej zmluvy. Pre príslušnosť súdu na rozhodovanie o veci samej (spore) po právoplatnosti rozsudku o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku, je určujúca povaha nároku, pôvodne uplatneného žalobou (vzájomnou žalobou) na rozhodcovskom súde, ktorý je predmetom konania pokračujúceho po zrušení rozhodcovského rozsudku.

20. Na uvedený záver nemá vplyv podzákonná úprava obsiahnutá v Spravovacom a kancelárskom poriadku pre sudy, ktorá v § 152 ods. 3 stanovuje, že ak bol zrušený rozhodcovský rozsudok, vec, v ktorej sa pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe, 62a) sa zapíše pod novou spisovou značkou do súdneho registra toho samosudcu, ktorý rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku, a to aj vtedy, ak táto vec predstavuje agendu, ktorej

vybavovaním tento samosudca podľa rozvrhu práce nie je poverený. Súdny spis vo veci, v ktorej bol zrušený rozhodcovský rozsudok, sa pripojí k súdnemu spisu vo veci, v ktorej sa pokračuje v konaní v rozsahu uvedenom v žalobe alebo vo vzájomnej žalobe. [Poznámka pod čiarou č. 62a) odkazuje na § 43 ods. 1 resp. § 47 ods. 1 ZoRK]. Tu je potrebné zdôrazniť, že samotné zapisovanie vecí do súdnych registrov má len evidenčný charakter, súdne registre sú definované ako evidenčné pomôcky (§ 148 a nasl. Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre súdy) a pre príslušnosť súdov upravenú zákonom - Civilným sporovým poriadkom, nie sú určujúce. Pokiaľ účelom úpravy v § 152 ods. 3 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre súdy malo byť napr. z hľadiska hospodárnosti a efektívnosti to, aby o nároku žalobcu (v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku v pozícii žalovanej protistrany), pôvodne uplatnenom v rozhodcovskom konaní rozhodol sudca, ktorý rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku, keďže je predpoklad, že už o veci má znalosť, nemôže to nijako ovplyvniť úpravu príslušnosti súdu podľa Civilného sporového poriadku. Preto len skutočnosť, že Okresný súd Banská Bystrica, rešpektujúc § 152 ods. 3 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre súdy, zapísal spor v konaní pokračujúcim po zrušení rozhodcovského rozsudku do príslušného súdneho registra (Cr), bez ďalšieho neznamena, že tým bola založená jeho príslušnosť na pokračovanie v konaní o žalobe podanej pôvodne na rozhodcovský súd a neznamena to ani vylúčenie zákonného postupu podľa § 40 CSP. Preto po zápise veci do uvedeného súdneho registra bol následný postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým skúmal svoju kauzálnu príslušnosť v štádiu do otvorenia pojednávania resp. predbežného prejednávania sporu, v súlade s úpravou obsiahnutou v § 40 veta za bodkočiarkou CSP.

21. Z uvedeného vyplýva, že ust. § 152 ods. 3 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku do dôsledkov upravuje postup súdu len v prípade, že ide o súd rozhodujúci o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktorý je totožný so súdom príslušným aj podľa CSP na pokračovanie v konaní o žalobe pôvodne podanej na rozhodcovský súd.

22. Najvyšší súd považuje za opodstatnený názor, prezentovaný Okresným súdom Banská Bystrica pri postúpení sporu, podľa ktorého opačná interpretácia ustanovenia § 43 ods. 1 ZoRK, by vo výsledku znamenala, že na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy a vadného rozhodcovského rozsudku strany derogovali verejnoprávne zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku o príslušnosti súdov (obdobne Gyárfáš, J. In: GYÁRFÁŠ, J. ŠTEVČEK, M. a kol. Zákon o rozhodcovskom konaní. Komentár. Praha: C. H. Beck., 2016, s. 600, tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 33 Cdo 384/2015).

23. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pre príslušnosť (všeobecného) súdu prvej inštancie na konanie v (danom) občianskoprávnom spore pokračujúcim podľa § 43 ods. 1 ZoRK po zrušení rozhodcovského rozsudku, platí úprava príslušnosti obsiahnutá v § 13 CSP. Keďže žalovaný má bydlisko v obvode Okresného súdu Žilina, je tento súd kauzálny príslušný na konanie v danom občianskoprávnom spore a jeho nesúhlas s postúpením mu sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný.

24. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že na prejednanie a rozhodnutie danej veci je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 13 CSP. Nesúhlas Okresného súdu Žilina s postúpením sporu je teda nedôvodný.

25. Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky dospeľ k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Žilina s postúpením sporu nie je dôvodný, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.